

Prof. dr hab. Piotr Jedynak

Ocena osiągnięć Dr inż. Magdaleny Wojnarowskiej w związku z ubieganiem się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości

1. Formalna podstawa recenzji

Recenzję przygotowano w związku z pismem z dnia 17 grudnia 2021 roku informującym o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr inż. Magdaleny Wojnarowskiej (decyzja Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

Odniesienie formalne dla sporządzonej recenzji stanowi Ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst aktualny na czas sporządzania recenzji).

Pragnę także wyrazić, że dokumentacja wniosku została przygotowana starannie i czytelnie oraz umożliwia jego ocenę.

2. Podstawowe informacje o Kandydatce do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego

Kandydatka jest absolwentką studiów magisterskich na Wydziale Towaroznawstwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, które ukończyła w 2008 roku. W 2013 roku ukończyła z kolei studia podyplomowe w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Następnie w 2016 roku Kandydatka uzyskała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, w dyscyplinie towaroznawstwo. Stopień nadała Rada Wydziału Towaroznawstwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Wacław Adamczyk. Dotychczasowa kariera naukowa Pani dr inż. Magdaleny Wojnarowskiej jest zatem powiązana z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, w którym jest nieprzerwanie zatrudniona od 2008 roku na stanowiskach: początkowo – asystenta, a później – adiunkta.

3. Ocena osiągnięć naukowo badawczych

Prezentacja i ogólna ocena dorobku

Dorobek naukowy (szczególnie) publikacyjny Kandydatki po uzyskaniu stopnia naukowego doktora obejmuje (zgodnie z wykazem przekazanym recenzentowi):

- 15 rozdziałów w monografiach,
- 22 artykuły naukowe,
- 3 współredakcje monografii,

ij

– 19 wystąpień konferencyjnych.

Niezależnie od miejsca publikacji, w okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, widać wyraźnie w dorobku Kandydatki tendencję do przygotowywania publikacji współautorskich. Z jednej strony jest to tendencja dziś typowa dla dominującego „stylu” uprawiania nauki, z drugiej jednak strony – w recenzji, w ramach postępowania awansowego, należy ten fakt wziąć pod uwagę, oceniając realny ilościowy i jakościowy wymiar wkładu Kandydatki w rozwój nauki, w tym szczególnie wybranej przez Nią dyscypliny.

Oprócz publikowania i wystąpień na konferencjach naukowych Kandydatka wykazała się aktywnością projektową. Kandydatka, w sporządzonej przez siebie dokumentacji, wymienia projekty zrealizowane oraz te, będące w trakcie realizacji. Łączna liczba tych pierwszych, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora wynosi 5, natomiast jeszcze niezakończonych 1. Z wymienionych sześciu projektów, jako finansowany ze źródeł zewnętrznych uznaje 1 – „*Boosting European Citizens Knowledge and Awareness of Bioeconomy research and Innovation*”, w którym Kandydatka pełniła rolę wykonawcy.

Kandydatka wskazuje również inne formy aktywności naukowo-badawczej, w tym między innymi:

- reprezentowanie uczelni w pracach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego,
- krótkoterminowy staż w University of Kragujevac (ponieważ staż miał miejsce w roku 2016, w którym Kandydatka uzyskała stopień naukowy doktora, nie mam pewności czy miał on miejsce po czy przed obroną doktoratu),
- recenzje naukowe w 6 czasopismach (w dokumentacji brak danych na temat liczby recenzji)
- recenzje 1 monografii oraz innych artykułów naukowych (w dokumentacji brak liczby tych recenzji),
- współpracę w ramach międzynarodowej sieci naukowej,
- udział w 8 projektach o charakterze eksperckim bądź wdrożeniowym,
- uczestnictwo w komisji oceniającej w ramach konkursu ekologicznego.

Pod względem ilościowym, dorobek naukowy Kandydatki, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, można uznać za wystarczający. Trzeba jednak wyraźnie zaznaczyć, że zważywszy na wyraźną dominację publikacji współautorskich (zwykle kilku współautorów), dorobek ten ilościowo nie jest imponujący. Natomiast na pochwałę zasługuje fakt, iż Kandydatka po doktoracie, zaczęła uprawiać naukę w nowoczesny sposób, zapraszając do współpracy i odpowiadając na zaproszenia innych współautorów, zarówno z Polski, jak i z zagranicy. Jest to postawa publikacyjna typowa dla dojrzałych dyscyplin naukowych, ukierunkowana na zwiększenie jakości publikacji, ich lokowanie w coraz lepszych czasopismach naukowych oraz zmierzająca do wzrostu rozpoznawalności dorobku.

Bibliometryczny wymiar oceny dorobku Kandydatki wypada następująco:

- sumaryczny IF (według WoS – 72,377; według Scopus – 102,9),
- liczba cytowań według Google Scholar – 56,
- indeks Hirscha według Google Scholar – 4
- łączna liczba punktów za publikacje, po doktoracie – 1979.

Wskaźniki bibliometryczne, zważywszy na rolę niniejszej recenzji, traktuję jako pomocnicze w ocenie dorobku. Niewątpliwie bardzo przyzwoicie wypada IF publikacji.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Kandydatka, sporządzając wniosek w sprawie nadania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, skorzystała z opcji wskazania jako głównego osiągnięcia naukowego nie monografii ale cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych. Taka „strategia” Kandydatki wydaje się w pełni zrozumiała, zważywszy na omówiony wcześniej styl uprawiania przez Nią nauki, zorientowany szczególnie na prace współautorskie, w tym głównie artykuły naukowe. Tego rodzaju wybór ma jednak pewne konsekwencje. Przed recenzentem bowiem, oprócz oczywistego obowiązku analizy i oceny naukowego poziomu publikacji, pojawiają się inne, dodatkowe zadania. Konieczne jest w szczególności: stwierdzenie, czy wskazane publikacje rzeczywiście stanowią cykl tekstów powiązanych tematycznie, ustalenie łącznego udziału Kandydatki w powstaniu publikacji (zważywszy na ich w większości współautorski charakter), ocena czy rola Kandydatki w powstaniu publikacji daje podstawę do potwierdzenia Jej kompetencji naukowych, jako dojrzałego badacza, potrafiącego poradzić sobie z konceptualizacją badań, przeglądem literatury, doбором i stosowaniem metod badawczych, przeprowadzeniem i analizą wyników badań empirycznych i wreszcie – dyskusją tych wyników. Duży ciężar gatunkowy ma przy tym autoreferat, w którym Kandydatka powinna wiarygodnie wykazać walory, współtworzonego przez siebie cyklu publikacji.

Kandydatka w zbiorze publikacji, stanowiących łącznie Jej główne osiągnięcie naukowe, wskazała następujące:

- *Fostering Sustainable Entrepreneurship by Business Strategies: An Explorative Approach in the Bioeconomy* (5 współautorów, Kandydatka była ostatnim Autorem),
- *Tools Facilitating Implementation fo The Circular Economy: Analysis of the Benefits* (publikacja autorska),
- *Circular Economy's Standardized Management Systems. Choosing the Best Practice. Evidence form Poland* (4 współautorów, Kandydatka była ostatnim Autorem),
- *Credibility of Certified Environmental Management Systems: Results from Focus Group Interviews* (4 współautorów, Kandydatka była ostatnim Autorem),
- *How Sustainable are Biopolymers? Findings from a Life Cycle Assessment of Polyhydroxyalkanoate Production from Rapeseed-oil Derivatives* (7 współautorów, Kandydatka była drugim Autorem),
- *Robust Process for High Yield Conversion of Non-degradable Polyethylene to a Biodegradable Plastic Using a Chemo-biotechnological Approach* (8 współautorów, Kandydatka była trzecim Autorem),
- *Impact of Eco-labelling on the Implementation of Sustaineble Production and Consumption* (3 współautorów, Kandydatka była pierwszym Autorem),
- *Odour Nuisance and Urban Residents' Quality of Life: A Case Study in Kraków's in Plaszow District* (6 współautorów, Kandydatka była pierwszym Autorem).

Z załączonych deklaracji udziału współautorów w powstaniu publikacji wynika, że rola Pani dr inż. Magdaleny Wojnarowskiej była zróżnicowana i obejmowała (zależnie od publikacji): prace związane z wypracowaniem koncepcji badań, przegląd piśmiennictwa, opracowanie metodologii, analizę wyników, współudział lub koordynację dyskusji wyników, prace edycyjne, rolę autora korespondencyjnego. Na tej podstawie można stwierdzić, że zależnie od przedsięwzięcia publikacyjnego, Kandydatka podejmowała się różnych zadań badawczych, dowodząc łącznie własnych szeroko rozumianych kompetencji naukowych.

Zwracam natomiast uwagę, że rolę o charakterze organizacyjnym i związanym z pozyskaniem źródeł finansowania badań, jakkolwiek ważnych dla ostatecznego sukcesu publikacyjnego, nie biorę pod uwagę w tym miejscu recenzji, jako nie odnoszących się bezpośrednio do oceny dorobku naukowo-badawczego.

Na stronach 6-34 Autoreferatu Kandydatka dokładnie omówiła wymieniony wcześniej cykl publikacji. Ich cel sprowadza się do analizy możliwości zastosowania systemów i narzędzi zarządzania środowiskowego w realizacji gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) na poziomie przedsiębiorstwa. Tak sformułowany cel brzmi jasno, w szczególności dowodząc, że Autorka lokuje swoje zainteresowania i problemy badawcze w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Widać również aktualność i doniosłość podjętej problematyki badań.

Kandydatka w Autoreferacie, sformułowała 6 pytań badawczych, odnoszących się do całości cyklu publikacji. Oczywiście pytania te należy traktować jako swego rodzaju „metazabieg” metodologiczny, bo przecież na poziomie poszczególnych publikacji należało formułować szczegółowe cele, pytania i hipotezy. Do poprawności wspomnianych pytań nie wnoszę szczególnie ważnych uwag krytycznych, choć część z nich wydaje się nieco zbyt ogólna.

Przedmiot badań Kandydatki, zgodnie z Jej deklaracjami, stanowiły:

- selekcja strategii rozwoju przedsiębiorstwa predysponowanych do zarządzania środowiskowego i wspierających transformację przedsiębiorstw w kierunku modelu GOZ,
- ocena przydatności wybranych narzędzi zarządzania środowiskowego z punktu widzenia wspierania filozofii GOZ na poziomie przedsiębiorstwa,
- identyfikacja działań, które mogą się przyczynić do poprawy wiarygodności systemów certyfikacji środowiskowej,
- ocena zakresu, w jakim LCA wspiera projektowanie ukierunkowane na GOZ,
- ocena znaczenia etykietowania środowiskowego w realizacji GOZ,
- ocena wpływu działalności przedsiębiorstw na społeczność lokalną (tutaj Kandydatka nieco przesadziła z zakresem deklaracji przedmiotu badań).

Trzeba przyznać, że Kandydatka trafnie i przekonująco ukazała lukę badawczą, którą starała się zniwelować poprzez wyżej wymienione publikacje. Chociaż Kandydatka takich luk wskazuje kilka, to jednak wolałbym syntetycznie stwierdzić, że niedostatki wcześniejszych badań naukowych dotyczyły niepełnego rozpoznania uwarunkowań implementacji koncepcji GOZ do poziomu zarządzania przedsiębiorstwami. Takie rozumienie generalnego stanu badań w okresie poprzedzającym powstanie ocenianego cyklu publikacji, pozwala ocenić ten cykl jako rzeczywiście powiązany tematycznie a koncepcja GOZ jest właśnie „łącznikiem” poszczególnych tekstów.

Przy okazji uzyskujemy odpowiedź na pytanie o to na czym polegał wkład Kandydatki w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu jakością. Jak to wynika z powyższej argumentacji,

wkład ten odnoszący się do wspomnianej luki badawczej, pytań badawczych a także przedmiotu badań jest znaczny i kwantyfikowalny.

Fakt, iż teksty Kandydatki (w większości współautorskie) składające się na cykl tematycznie powiązany, zostały w zdecydowanej większości opublikowane w bardzo przyzwoitych, nie drapieżnych czasopismach, zdecydowanie ułatwia moje zadanie jako recenzenta. Wszak publikacje będące przedmiotem mojej oceny przeszły wcześniej wymagający proces recenzji w czasopismach. Niemniej jednak poniżej przedstawię swój pogląd na temat ich jakości naukowej.

Do głównych cech artykułów zaliczam:

- w zdecydowanej większości badawczy charakter, co powoduje, że w oceniane artykuły eksplorują podjęte problemy badawczej od strony nie tylko literaturowej ale szczególnie empirycznej. Takie podejście umożliwia udzielenie wiarygodnej odpowiedzi na postawione pytania badawcze i weryfikację hipotez;
- wyrównany, wysoki poziom merytoryczny, przejawiający się: precyzją w formułowaniu celów i przedstawianiu ustaleń badawczych, zwykle zwięzłym przeglądem literatury, klarownym opisem metodologii badań i ilustracją wyników, dyskusją wyników i konkluzjami spełniającymi współczesne standardy naukowe;
- różnorodność wykorzystywanych metod pozyskiwania i analizy danych. W zbiorze metod spotkamy: metody badań społecznych, metody wielokryterialne, metody ilościowe o charakterze statystycznym oraz specyficzne metody adekwatne do przedmiotu badań, jak np. analizę cyklu życia wyrobów;
- widoczne pozytywne efekty wynikające z udziału licznych współautorów i wykorzystania w celu przygotowania publikacji różnych kompetencji badawczych, które łącznie generują efekt naukowej synergii.

Podsumowując tę część recenzji, stwierdzam, że moja ocena głównego osiągnięcia naukowego Kandydatki jest jednoznacznie pozytywna.

Uwagi na temat pozostałych publikacji

Przegląd problematyki pozostałych publikacji Kandydatki, pozwala sformułować następujące wnioski:

- wpisują się one w dość konsekwentnie budowany przez Kandydatkę program badawczy poświęcony ekologicznym problemom zarządzania,
- znaczna część tych publikacji została przygotowana w języku angielskim, stanowiącym dziś standard komunikacji nauk o zarządzaniu i jakości,
- publikacje są zwykle współautorskie, co potwierdza ponownie skłonności Kandydatki do pracy zespołowej.

4. Uwagi na temat innych osiągnięć

Kandydatka w przedstawionej dokumentacji, oprócz osiągnięć ściśle naukowo-badawczych wymienia również osiągnięcia w obszarze współpracy z otoczeniem. Dotyczą one:

- wspomnianych już projektów wdrożeniowych i eksperckich,
- staży o charakterze praktycznym,
- przygotowywania ekspertyz.

Nie przedstawia natomiast osiągnięć w sferze dydaktyki czy popularyzacji nauki, choć w tej drugiej sferze pewną rolę odegrały wymienione aktywności projektowe i eksperckie.

5. Konkluzja

Po zapoznaniu się z całością osiągnięć Pani dr inż. Magdaleny Wojnarowskiej uważam, że Jej wniosek o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości jest uzasadniony.

Zdecydowanie mocną stroną Kandydatki są publikacje wskazane jako główne osiągnięcie naukowe, co jest argumentem przesądającym w ocenie całości dorobku.

Obszarem, który w przyszłości wymaga doskonalenia, jest aktywność naukowo-badawcza w instytucjach innych niż macierzysta uczelnia. Choć trzeba dodać, że w tym obszarze pozytywne światło na dokonania Kandydatki rzuca Jej współpraca z zagranicznymi współautorami.

Podsumowując, stwierdzam, że Kandydatka spełniła wszystkie wymagania określone w art. 219.1 Ustawy, w tym:

- posiada stopień doktora,
- posiada w dorobku osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny (w przypadku Kandydatki jest to cykl artykułów)
- posiada zrealizowane oryginalne osiągnięcia projektowe,
- wykazała istotną aktywność naukową zrealizowaną w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej.

W związku z powyższym, popieram wniosek o nadanie Pani dr inż. Magdalenie Wojnarowskiej stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Kraków, 23 luty 2022 r.